

Visitagudstjeneste Bodin kirke 21.11.2021. Domssøndagen

Dette hellige evangelium står skrevet hos evangelisten Matteus i det 25, kap v 1-13.

Tekstene i Bibelen er veldig forskjellige. Noen blir vi glade av å høre. Noen gjør oss triste. Noen forstår vi ikke og noen virker meningsløse.

Noen tekster har også en virkningshistorie som gjør at vi kanskje ikke klarer helt å se hva som er essensen i den.

Dagens tekst om de ti brudepikene er en slik tekst. Det er så mye i denne teksten som er uforståelig. Og den er ofte blitt tolket slik at den vekker frykt og skaper skiller mellom oss mennesker, noen er som de kloke brudepikene, noen som de uforstandige. Og bryllupet der noen fikk komme inn og andre ikke er tolket som Guds rike, evigheten. Det som står igjen er at denne teksten handler om hvem som kommer inn i Guds rike og hvem som ikke gjør det.

Egentlig en ganske grusom tekst for å si det slik. Og hva kan den si oss som gir mening til det liv og den tiden vi lever i?

Jeg tror det viktigste budskapet kommer helt til sist i fortellingen, der står det: «Så våk da, for dere kjenner ikke dagen eller timen.» Er det noe vi vet i vår tid er at fremtiden kan være usikker. Vi opplevde det da koronaen kom. Plutselig var det noe ukontrollert over våre trygge liv i velferdsstaten. Plutselig var hele verdens usikker kommet hit, i hvert fall et snev av det. Vi opplever det også i møte med klimautfordringene. Det er faktisk ganske mange unge som ikke ser fremover lenger, de er redde for hva som kan komme til å skje med kloden vi bor på. Vi kjenner ikke dagen eller timen for det som skal skje fremover.

Teksten er en stadig oppfordring til oss om å ta livet vårt på alvor, ikke skusle bort tiden, ikke la verden gå sin skjeve gang og være likegyldig. Teksten bruker datidens sterkeste virkemidler for å fortelle mennesker som lever til alle tider: Det er noe som står på spill, dere må være våkne, dere må være aktive, dere må ikke gi opp og sovne fra oppgavene dere har fått i verden. Dere må ta vare på livet, det som Gud har gitt oss og Jesus ga sitt liv for.

Brudepikebildet var velkjent for Jesu samtid. Å være brudepike var en viktig oppgave, brudepikene skulle følge brudgommen til brudens hus, de var nødvendige for at bryllupet skulle kunne skje. Og om brudgommen kom på natterstid måtte de kunne lyse opp veien for ham, de måtte være beredt å ha olje på lampene sine.

I vår tid er det stort behov for mennesker som ikke er likegyldig til de oppgaver Gud og livet gir oss. Mennesker som har olje på lampene sine så de ser hva som er rett. Mennesker som er våkne.

Oppgavene i verden står i kø. I forrige uke ble klimatoppmøtet i Glasgow avsluttet. Fra dette møtet går det et sterkt budskap ut til hele verden, men kanskje aller mest til oss som er rike: Vær våkne, jorda og livet på den er truet, vi er truet, de menneskeskapt klimaendringene truer alt levende. En av de som opplever dette på kroppen er Bruna fra Tuvalu som deltok på klimatoppmøtet i Glasgow som klimaaktivist. Gjermund Øystese som var i Glasgow på vegne av Norges kristne råd forteller om Bruna: Han kom seg til Glasgow mot alle odds, men hav var så opptatt av å fortelle verden om sin sak. Han er pinsevev og tror på en Gud som vil han vel. Han bor på en atoll, en øy i Stillehavet. Nå opplever han at hele hans liv holder på å synke i havet, Det er flere øyer i hans område som allerede er slukt av havet på grunn av erosjon og stigende havnivå- De vet rett og slett ikke hva de skal gjøre. Hver gang det kommer en orkan, og det er ofte, risikerer de at øyer og dermed menneskehjem forsvinner. Raderes ut av kartet, blir til ingenting. Bruno er dypt fortvilet og spør Gunnar Øystese: Hva ville du gjort hvis dette var deg?

Bruno tilhører en gruppe mennesker som er hardest rammet av klimaendringene, selv om det kanskje er de som har minst skyld i det. Vi som kanskje er mest skyld i det merker knapt noen endringer.

Brunos fortelling er en oppfordring til oss om å være våkne. Ikke gi oss over til likegyldighet, ikke la verden skure sin egen skjeve gang. Brunos fortelling er også en fortelling om at det nytter å gjøre noe. Bruna traff Gunnar Øystese, denne norske mannen fra den andre siden av jorda, på klimamøtet i Glasgow. Øystese forteller videre. Han løfter Brunos stemme og sørger for at hans historie blir hørt. Han er som en våken brudepike i dagens lignelse.

En annen gruppe i samfunnet kaller også på vår våkenhet. De såkalt ureturnerbare flyktningene. Det er mange av dem, noen har vært her i landet i mange år, noen sitter i kirkeasyl, noen bor meget kummerlig på mottak. De får ikke lov å jobbe, de får ikke norskundervisning «for de skal jo ikke oppfordres til å bli her». Arne Viste i Stavanger er en av de som ikke kan leve med disse umenneskelige reglene som gjelder denne gruppen mennesker. Derfor ga han asylsøkere jobb i sin bedrift. Han vet at det er ulovlig, men han ønsker at Norge som samfunn skal gi folk, uavhengig av livssituasjon, muligheten til å arbeide. Bare slik kan de leve frie og gode liv, enten de blir i Norge eller må reise herfra.

I 2019 ble han dømt for dette. I oktober i år startet han opp igjen: På nytt legger han til rette for at asylsøkere kan få jobb, Han taper penger på det, han utsetter seg for ny dom, men han ser ingen annen måte å få myndighetene i tale. Og han opplever at dette er Guds kall til ham. I 2019 sa han til Vårt Land: «Målet med livet er ikke å få nedbetalt husleien eller etterlate en stor arv til barn og barnebarn. Målet med livet er å leve det gode, riktige livet, fylt av mening. Og å stole på Gud.

Jeg synes han minner om en av de brudepikene som hadde olje på lampen si og holdt seg våken.

Gjennom hele Bibelen går det et budskap fra Gud: Guds ønske for verden er rettferdighet for alle mennesker. Guds ønske for verden er at vi skal vende oss bort fra det onde, det som ødelegger og kjempe for det gode. Vi hørte det fra Jobs bok i dag: Å frykte Herren, det er visdom, å vende seg bort fra ondskap, det er forstand.

Når vi skaper samfunn som er urettferdige, eller når vi lever på en slik måte at klimaet ødelegger livet for andre: da er det fare på ferde. Da kaller Gud på oss og ber oss være våkne, så vi ikke lever likegyldig, men går inn i de oppgaver og det kall Gud har til oss.

Og som kristne har vi ressurser å ta av for å gå inn i denne kampen, kampen for liv og rettferdighet. Vi har kirkens fellesskap hvor vi gang på gang blir minnet på at vi lever i en verden og at vi er forbundet gjennom Gud med alle mennesker Gud har skapt. Vi har kirkens fellesskap hvor vi gang på gang blir minnet om at vi er forbundet gjennom Gud med hele naturen som Gud har skapt. Vi har dåpen som setter oss i forbindelse med Gud og gir oss Den Hellige Ånd så vi aldri skal være alene i denne verden, og aldri alene om de oppgavene som kaller på oss. Vi har nattverden som helt konkret gir oss jordens brød og vin som Jesus selv kommer til oss i. Det jordiske får himmelsk kraft.

Vi er kirke. Vi tilhører Gud. Vi er kalt til å vente og våke og handle. Slik brudepikene også var.

Og vi tror på en fremtid, tross alt som skjer, vi tror på en fremtid der Gud og Guds kjærlighet møter oss,, vi tror at det nytter, for der fremme er det ikke bare tomhet, der er Gud. Dette må flere mennesker få del i, derfor må vi være våkne, vitne om Guds fremtid og kjempe mot det som ødelegger livet. Vårt mål er at alle skal ha olje på lampene sine og være med i Guds gode fremtid.

Her i Bodin har det vært kirke i hundrevis av år. Her har mennesker funnet kraft til sine hverdagsliv. Trøst år dagene var tunge. Glede når livet var godt. Fellesskap. Mening. Bodin kirke er gammel, men den trengs mer enn noen gang. For den kaller oss til våkenhet, til aldri å gi opp, til håp midt i det som synes uoverkommelig av oppgaver i verden.

Noen tolker oljen i lignelsen om brudepikene som et bilde på den hellige Ånd. Oljen i Det Gamle testamentet ble brukt til å salve kongen til hans gjerning. Den Hellige Ånd blir gitt oss til VÅR gjerning.

Vi skal snart synge salmen. Noen må våke i verdens natt, noen må tro i mørket. Gunnar Øystese formidlet Brunos historie. Arne Viste gjør masse for asylsøkerne. Det kan synes litt stort. Det som er det gode i kirken er at det er oppgaver for oss alle. I Kolosserbrevteksten i dag hører vi om Paulus som ber for menigheten. Bønn er kirkens store oppgave, og den er ikke begrenset av hvor mye vi våger eller kan. Bønnen er vår alles.

Jeg skulle ønske denne teksten om brudepikene kunne hjelpe oss til å tenke: Hvordan kan jeg være våken for rettferdighet og godhet? Og så skulle jeg ønske den førte oss inn til kraftkilden hos Gud, kirkens fellesskap og sakramentene. For det trengs at vi er våkne i vår krevende tid.

Ære være faderen og sønnen og Den hellige ånd som var og er og blir en sann gud fra evighet til evighet amen.